

**DĪZEĻLOKOMOTĪVES VADĪTĀJA (MAŠĪNISTA) |
PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS PRASĪBAS**

1. Profesijas nosaukums, kvalifikācijas līmenis	
Dīzeļlokomotīves vadītājs (mašīnists)	Trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis (3. PKL), (atbilst ceturtajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim 4. LKI)
2. Profesijas nosaukums	
Dīzeļlokomotīves vadītājs (mašīnists) ir specializācija profesijai: Lokomotīvu saimniecības tehniķis , 3. PKP atbilst 4. LKI. Uz dīzeļlokomotīves vadītāja (mašīnista) profesiju attiecināmi lokomotīvu saimniecības tehniķa profesijas pienākumi un uzdevumi, kā arī veicami papildu pienākumi: 1. Dīzeļlokomotīves sagatavošana darbam. 2. Dīzeļlokomotīves ekspluatēšana.	

**3. Darba uzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes un attieksmes,
zināšanas un PROFESIONĀLĀS kompetences**

Nr. p.k.	Uzdevumi	Prasmes un attieksmes	Zināšanas	Kompetences (kvalifikācijas līmenis)	
4.1.	Pieņemt dīzeļlokomotīvi.	Pārbaudīt dīzeļlokomotīvi saskaņā ar lokomotīvu brigāžu amata instrukcijā noteikto kārtību. Pārbaudīt dīzeļlokomotīvi saskaņā ar dīzeļlokomotīvu ekspluatācijas instrukcijā noteikto kārtību.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Dīzeļlokomotīvu tipi un veidi, to uzbūve un darbības principi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Lokomotīvu brigāžu amata instrukcija. Dīzeļlokomotīvu ekspluatācijas instrukcija.	Spēja atbildīgi pieņemt dīzeļlokomotīvi darbam atbilstoši dīzeļlokomotīvu tipam, normatīvajiem aktiem un tehniskās dokumentācijas prasībām.	
4.2.	Izpildīt dīzeļlokomotīves tehnisko apkopi.	Veikt noteiktos tehniskās apkopes darbus, pieņemot dīzeļlokomotīvi. Veikt noteiktos tehniskās apkopes darbus brauciena laikā. Veikt noteiktos tehniskās apkopes darbus, nododot dīzeļlokomotīvi.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Dīzeļlokomotīvu tehniskās apkopes kārtība.	Spēja atbildīgi veikt tehnisko apkopi dīzeļlokomotīvei atbilstoši tehniskajā dokumentācijā noteiktajai kārtībai.	
4.3.	Aizpildīt dīzeļlokomotīves tehnisko dokumentāciju.	Ievērot iekšējo normatīvo aktu noteikto kārtību, aizpildot tehnisko dokumentāciju. Iepazīties ar ierakstiem dīzeļlokomotīvu tehniskā stāvokļa žurnālā. Veikt ierakstus dīzeļlokomotīvu tehniskā stāvokļa žurnālā.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Iekšējie normatīvie akti. <u>Lietošanas līmenī:</u> Dīzeļlokomotīves tehniskās dokumentācijas veidi. Dīzeļlokomotīves tehniskās dokumentācijas aizpildīšanas kārtība.	Spēja iepazīties ar dīzeļlokomotīvu tehnisko dokumentāciju un precīzi veikt ierakstus tajā.	
4.4.	Pārbaudīt dīzeļlokomotīves bremžu	Veikt dīzeļlokomotīves bremžu sistēmas darbības pārbaudi.	<u>Izpratnes līmenī:</u> Dīzeļlokomotīvu bremžu sistēmu	Spēja atbildīgi pārbaudīt dīzeļlokomotīvu bremžu sistēmu un	

	sistēmu un bremzēšanas līdzekļus.	Veikt bremzēšanas līdzekļu vizuālo apskati.	uzbūve un to darbība. <u>Lietošanas līmenī:</u> Dīzeļlokomotīves un vilciena bremžu pārbaudes veidi un kārtība.	bremzēšanas līdzekļus.	
4.5.	Pārbaudīt vilcienu kustības drošības ierīces un radiosakarus.	Pārbaudīt dīzeļlokomotīves automātiskās lokomotīvju signalizācijas un modrības pārbaudes ierīču darbību. Pārbaudīt dīzeļlokomotīves radiosakaru darbību.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Dīzeļlokomotīves automātiskās lokomotīvju signalizācijas un modrības pārbaudes ierīču uzbūve. Dīzeļlokomotīves radiosakaru veidi un darbība. <u>Lietošanas līmenī:</u> Dīzeļlokomotīves automātiskās lokomotīvju signalizācijas, modrības pārbaudes ierīču un radiosakaru ekspluatācija. Dīzeļlokomotīves radiosakaru darbības pārbaudes kārtība.	Spēja atbildīgi pārbaudīt vilcienu kustības drošības ierīču un radiosakaru darbību atbilstoši normatīvajiem aktiem un tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI
4.6.	Ekipēt dīzeļlokomotīvi.	Pārbaudīt smērvielu, degvielas, dzesēšanas šķidrums, smilšu, ūdens līmeni vai daudzumu. Papildināt dīzeļlokomotīvi ar smērvielām, degvielu, dzesēšanas šķidrums, smiltīm un ūdeni. Ekipēt dīzeļlokomotīvi saskaņā ar ekspluatācijas instrukcijā noteiktajām prasībām. Pārbaudīt instrumentu, inventāra esamību un to stāvokli.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Ekipēšanas materiālu veidi un to īpašības. Dīzeļlokomotīves smērvielas, degvielas, dzesēšanas šķidrums, smilšu un ūdens sistēmas. <u>Izpratnes līmenī:</u> Instrumentu un inventāru veidi. <u>Lietošanas līmenī:</u> Dīzeļlokomotīves tehniskās ekspluatācijas normas. Dīzeļlokomotīves smērvielas ekipēšanas kārtība. Dīzeļlokomotīves degvielas ekipēšanas kārtība.	Spēja tehniski pareizi ekipēt dīzeļlokomotīvi atbilstoši dīzeļlokomotīvju tipam, tehniskās ekspluatācijas normām un tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI

			Dīzeļlokomotīves dzesēšanas šķidrumu ekipēšanas kārtība. Dīzeļlokomotīves ūdens ekipēšanas kārtība.		
4.7.	Vadīt vilcienu atbilstoši vilcienu kustības sarakstam.	Lietot vilcienu vadīšanas režīmus atkarībā no vilciena veida, tā svara, garuma un noteikto kustības ātrumu. Ievērot vilciena kustības sarakstu. Nodrošinot satiksmes drošību, vadot vilcienu.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Sliežu ceļu profils. <u>Izpratnes līmenī:</u> Signāli, signālzīmes un to izvietojums. Staciju tehniskās rīcības akti. Vilciena vadīšanas pamatprincipi.	Spēja atbildīgi vadīt vilcienu atkarībā no tā veida, ievērojot vilcienu kustības sarakstu un nodrošinot satiksmes drošību.	4. LKI
4.8.	Kontrolēt dīzeļlokomotīves dzinēju, iekārtu, palīgiekārtu, elektrisko iekārtu, mezglu, agregātu un ritošās daļas darbību vadot vilcienu.	Sekot dīzeļlokomotīvu iekārtu un palīgiekārtu darbībai. Atpazīt dīzeļlokomotīvu iekārtu, palīgiekārtu, gaitas un ekipāžas daļas darbības traucējumus vai bojājumus. Izvērtēt situāciju un pieņemt lēmumu par turpmāko rīcību dīzeļlokomotīvu traucējumu vai bojājumu gadījumos. Novērst atklātos darbības traucējumus vai bojājumus atbilstoši kompetencei.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Elektrotehnikas pamati. <u>Izpratnes līmenī:</u> Dīzeļlokomotīvu ritošo daļu uzbūve. Dīzeļlokomotīvu elektriskās iekārtas un mašīnas. <u>Lietošanas līmenī:</u> Dīzeļlokomotīves tehniskā dokumentācija.	Spēja atbildīgi sekot dīzeļlokomotīves darbībai vadot vilcienu, atpazīt bojājumus un darbības traucējumus, pieņemt lēmumu par tālāku rīcību.	4. LKI
4.9.	Veikt pasākumus nestandarta situācijas izcelšanās gadījumā vilciena gaitā.	Ziņot par nestandarta situācijas izcelšanos atbilstoši noteiktajai kārtībai. Norobežot un nostiprināt vilcienu. Atpazīt nestandarta situācijas izcelšanās iemeslu un novērst bojājumus atbilstoši kompetencei.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Ritošā sastāva vienību tipi un uzbūve. Kravu veidi un to raksturojums. Dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumi. Rīcība nestandarta situācijās. <u>Lietošanas līmenī:</u> Paziņošanas kārtība. Signālpiederumu veidi.	Spēja atbildīgi un operatīvi veikt pasākumus nestandarta situācijas izcelšanās gadījumā.	4. LKI

			Signālpiedrumu izmantošanas kārtība.		
4.10.	Veikt manevrus.	Piekabināt dīzeļlokomotīvi pie ritošā sastāva vienības.	<u>Priekšstata līmenī:</u> Ritošā sastāva vienību bremžu sistēmu uzbūve un to darbība.	Spēja atbildīgi veikt manevrus atbilstoši normatīvajiem aktiem un tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI
		Atkabināt dīzeļlokomotīvi no ritošā sastāva vienības.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Dīzeļlokomotīves piekabināšanas un atkabināšanas kārtība.		
4.11.	Nodot dīzeļlokomotīvi.	Pārbaudīt dīzeļlokomotīvi saskaņā ar lokomotīvju brigāžu amata instrukcijā noteikto kārtību.	<u>Lietošanas līmenī:</u> Lokomotīvju brigāžu amata instrukcija. Iekšējie normatīvie akti.	Spēja atbildīgi nodot dīzeļlokomotīvi atbilstoši dīzeļlokomotīvju tipam, normatīvajiem aktiem un tehniskās dokumentācijas prasībām.	4. LKI
		Pārbaudīt dīzeļlokomotīvi saskaņā ar dīzeļlokomotīvju ekspluatācijas instrukcijā noteikto kārtību.			
		Ziņot par dīzeļlokomotīves tehnisko stāvokli noteiktajā kārtībā.			
		Nostiprināt dīzeļlokomotīvi.			

Vispārīga informācija

Profesionālo kvalifikācijas prasību iesniedzējs	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība. Profesionālo kvalifikācijas prasību izstrādes darba grupa: - Jānis Eiduks – eksperts, LR Valsts Dzelzceļa tehniskā inspekcija, vecākais inspektors ritošā sastāva remonta un modernizācijas jautājumos; - Jurijs Lucevičs – eksperts, SIA "LDZ CARGO", Uzraudzības nodaļas vadītājs; - Kristīne Zembaha – eksperts, VAS "Latvijas dzelzceļš", Personāla atalgojuma un attīstības daļas vadītāja; - Antoņina Minčonoka – eksperts, PIKC "Daugavpils tehnikums", Vilces ritekļu ekipēšanas pasniedzēja; - Ilona Grivane – eksperts, PIKC "Rīgas Valsts tehnikums", Dzelzceļa nodaļas vadītāja; - Vladimirs Novikovs – moderators, Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrība, Darba aizsardzības struktūrvienības vadītājs; - Andris Bartkevičs – moderatora asistents, VAS "Latvijas dzelzceļš" Personāla direkcijas Personāla atalgojuma un attīstības daļas galvenais speciālists mācību jautājumos.
Profesionālo kvalifikācijas prasību ekspertu darba grupa	- Dzintars Laizāns - LR Valsts Dzelzceļa tehniskā inspekcija, vecākais inspektors ritošā sastāva ekspluatācijas jautājumos; - Agris Ruperts - PIKC "Liepājas Valsts tehnikums" direktors; - Linda Romele - Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, profesiju standartu izstrādes darba grupas vadītāja; - Andris Bartkevičs – Satiksmes ministrija, VAS "Latvijas dzelzceļš" Personāla direkcijas Personāla atalgojuma un attīstības daļas galvenais speciālists mācību jautājumos - Līvija Zeiberte - VISC Profesionālās izglītības departamenta Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vecākā referente
Profesionālo kvalifikācijas prasību NEP atzinums	Saskaņots 06.11.2017.
Profesionālo kvalifikācijas prasību saskaņošana PINTSA	SASKAŅOTS 2017. gada 13. novembra sēdē, protokols Nr. 9
Profesionālo kvalifikācijas prasību iepriekš saskaņotās redakcijas	